

Psihotiskā simptomātika spaisa (*spice*) smēķētājiem un šizofrēniskā spektra komorbiditāte

Sarmīte Skaida

*Rīgas Stradiņa universitāte,
Doktorantūras studiju programma psihiatrijā, Latvija
Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrs, Latvija*

Līdz ar jaunu narkotisko vielu, tā saucamo smēķējamo maisījumu "spice", parādīšanos aprītē, nākas sastapties ar akūtiem psihotiskiem stāvokļiem un apsvērt duālas diagnozes iespējamību.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis bija šizofrēniskā spektra traucējumu dubultdiagnozes nosacījumu precizēšana *spice* lietotājiem.

Novērojumu materiāls aptvēra 367 personas vecumā no 14 līdz 45 gadiem, kuras pēdējos 4 gados bija nonākušas Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centra (RPNC) narkoloģijas nodaļā ar akūtu intoksikāciju pēc *spice* smēķēšanas. Psihotiska simptomātika tika konstatēta 77 gadījumos. Narkotiskā intoksikācija tika diagnosticēta kliniski un ar laboratoriskām metodēm. Šizofrēniskā spektra traucējumu noteikšana balstījās uz SSK-10 kritērijiem un katamnēzi.

Rezultāti. Akūtajā intoksikācijas stadijā atklātā psihotiskā simptomātika bija daudzveidīga un sindromoloģiski izpaudās kā izvērsts delīrijs, iniciāls delīrijs, oneiroīds, sajukums ar sekojošu amnēziju, akūts paranoīds, halucinatori paranoīds sindroms, halucinatori hipohondriskis sindroms, depresīvi paranoīds sindroms, hebefrēniskis sindroms, taktila halucinoze. Pētījumā pārliecinājāmies, ka šizofrēniskā spektra traucējumu esamība akūtajā psihotiskajā epizodē paši par sevi vien, ja tie bija īslaicīgi un sindromoloģiski neizvērsti, nav pietiekams norādījums uz šizofrēniska spektra komorbiditāti. Katamnēstiskie novērojumi 33 gadījumos parādīja, ka tikai premorbīdā atrastie šizotipiskie simptomi F21 un pēc izejas no akūtā stāvokļa redzamās specifiskās deficitārās pazīmes, ir pietiekams pamats duālai diagnozei bez F2 traucējumu ilguma kritēriju ievērošanas un izšķirties par ilgstošu neiroleptisko terapiju.

Secinājumi.

1. *Spice* smēķētājiem akūtā intoksikācijas stadijā sastopamā psihotiskā simptomātika ir daudzveidīga, un tajā var parādīties (arī) šizofrēnijai raksturīgi simptomi.
2. Īslaicīgo un neizvērsto šizofrēniskā spektra traucējumu esamība akūtajā stāvoklī nosaka nepieciešamību padziļināti pievērsties diferenciāldiagnostikai.
3. Īslaicīgajā akūtajā psihotiskajā intoksikācijas epizodē konstatētie šizofrēniskie simptomi tikai kontekstā ar premorbīdām šizotipiskām un sekojošām pēc epizodes specifiskām deficitārām iezīmēm ļauj diagnosticēt šizofrēniska spektra komorbīdu saslimšanu bez ilguma kritēriju ievērošanas.